

קונטרס

בֵּית שִׁמְחָה

יְבָאָר אֶת מַעֲלַת הַשְּׂמֵחָה בְּבֵית, וְאִיךָ שֶׁהִיא
מְשֻׁרָה אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה מְצוּיָה, שֶׁם הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפָע
מְצוּיִים; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד שִׂמְחָה.

בְּנוֹי וּמִיָּסֵד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
וּמְשַׁלֵּב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאמָרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, כְּשֵׁיט שְׂמֻחָה בַּבַּיִת, יֵשׁ
בְּרָכָה בַּבַּיִת, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשָׂמוֹר שְׂלֹא
יִהְיוּ שׁוֹם מְרִיבוֹת בַּבַּיִת, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד, שְׂתֵהֵינָה מַחְלוּקוֹת
וּמְרִיבוֹת בְּבֵת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה גוֹרֵם עֲנִיּוֹת
וְדַחְקוֹת בַּבַּיִת. וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד,
שְׂיִהְיֶה תָּמִיד שְׂמִיחַ בַּבַּיִת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתצד)

קוֹנְטָרַס

בֵּית שְׂמֵחַ

.א

הַשְׂמֵחָה בְּבֵית מְשָׁרָה שֵׁם אֶת הַשְּׂכִינָה

בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזָכֹר, שֶׁהַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק
וּבְמִשְׁפָּט, וּכְכֹל שְׂאֵדָם מְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ יוֹתֵר שֶׁהוּא
יִתְבָּרֵךְ מִשְׁגִּיחַ עַל עוֹלָמוֹ וּמְנַהֵיגוֹ, כְּמוֹ־כֵן נִתְהַפֵּף
בֵּיתוֹ לְבֵית שֶׁל קְדוּשָׁה, בֵּית שֶׁל הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה; כִּי
בְּבֵית שְׂמֵדָבָרִים תָּמִיד רַק מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הַבֵּית
הַזֶּה הוּא "בֵּית שְׂמֵחַ". וְלִהְפֹּךְ — בְּבֵית שֶׁהִמְרִיבוֹת
שׁוֹכְנוֹת בּוֹ תְּדִיר, מְגֻרָשִׁים מְמַנּוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה; כִּי
הַשְּׂכִינָה הִיא שְׂמֵחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַשְּׂכִינָה הִיא
הַשְּׁלוֹם, וְלָכֵן בְּמָקוֹם שְׂשׁוּרִים שְׁלוֹם וְשְׂמֵחָה, שֵׁם יֵשׁ
הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוּתֵי הַיְקָרִים, עֲלֵינוּ
לְהִזָּהָר מְאֹד, שֶׁהַבֵּית שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה "בֵּית שְׂמֵחַ", כְּדִי

שנוכל להכניס בו את השכינה, ואם השכינה מצויה בבית, כל ההשפעות הן בבית. על-כן אנו רואים, שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם, לגרש את השכינה מהבית, על-ידי שגורם מריבות בבית, על-ידי עצבות ומרירות ודכאוניות שיהיו בבית, ואדם צריך למסור נפשו, שביתו יהיה "בית שמח", ואיך? על-ידי שלא יתן לקטטות לתפס מקום בתוך הבית. ואף שזהו נסיון מאוד מאוד קשה, כי טבע של האדם שהוא רגזן, עם כל זאת כבר אמרו חכמינו הקדושים (קדושין מא.): רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותא; כי בזה שאדם כעסן ועצבני, אינו פועל כלום, רק מעצבן את עצמו ואת אחרים, וחי חיים מרוזים עד מאוד. כי כל הכועס, כל מיני גיהנום שולטין בו (נדרים כב.); ואין עוד צר ומר לאדם, כמו שביתו חרב ונחרב, אין שם שלום, כי אין שם שמחה, ואם אין שמחה — אין שם שכינה. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו ונראה, שהבית שלנו יהיה "בית שמח"; כי באמת אומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, ראש השנה, הלכה ד', אות ו'): עקר הקדשה הוא בתוך ביתו של אדם, כי בחוץ הוא מקום שליטת החיצונים, אשר לכן הקלפות נקראות חיצונים, כי מקומן בחוץ. אבל בתוך הבית, אדם שמור מכל הקלפות והמשחיתים, כי שם הוא עקר הקדשה, כי אין הקדשה שורה אלא במקום צנוע.

בית שמח

קכא

וְהִיכֵן יֵשׁ עוֹד מְקוֹם צְנוּעַ כְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם? ! וְלָכֵן, בְּנֵי
וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְמִסֹּר אֶת נַפְשְׁכֶם, שֶׁהַבֵּית שֶׁלְכֶם
יְהִי "בֵּית שְׂמֵחַ", כְּדֵי שֶׁתִּשְׂרֶה בּוֹ הַשְּׂכִינָה. כִּי אִם
לֹא — תִּסְבְּלוּ כָּל מֵינֵי סִבָּל. וְאַנְחָנוּ עֲדִים, שֶׁיִּשְׁנֶם
בְּתִים, אֲשֶׁר הֵם חֲרָבִים וְנַחֲרָבִים, רַק מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם
שְׂמֵחָה; כִּי בְּרָגַע שֶׁחֲסָרָה הַשְּׂמֵחָה בַּבֵּית, כְּבָר אֵין
שָׁלוֹם, וּכְשֶׁאֵין שָׁלוֹם — יֵשׁ מְרִיבוֹת, יֵשׁ כַּעַס
וְרִצְיָחָה, עַד שֶׁשׁוֹבְרִים בָּמוֹ יְדֵיהֶם אֶת הַבֵּית. וְלָכֵן, בְּנֵי
וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּאוֹ וּתְקַבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם, שֶׁבְּתוֹךְ
בֵּיתְכֶם תִּשְׂרֶה הַשְּׂמֵחָה, שֶׁיְהִי לָכֶם "בֵּית שְׂמֵחַ",
וְאֵיךְ? עַל-יְדֵי שֶׁתְּרַגְּלוּ עֲצָמְכֶם בְּתוֹךְ הַבֵּית לְדַבֵּר רַק
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי בְּמָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר — זֶה הוּא
מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ; אִם אָדָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, מְדַבֵּר
לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, לִיצְנוּת, נְבוּל פֶּה, בַּר מִיָּנָן,
עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְּׂכִינָה מִתּוֹךְ הַבֵּית,
וְשׁוֹרִים קְלָפוֹת וּמְשַׁחֲתִים בְּתוֹךְ הַבֵּית, כִּי הֵילָדִים
שׁוֹמְעִים כָּל הַיּוֹם רַק קְלָלוֹת וְנְבוּל פֶּה וּלְשׁוֹן-הָרַע,
שֶׁמְדַבְּרִים עַל פְּלוֹנֵי, אוֹ לוֹעֲגִים עַל אֱלֵמוּנֵי וְכוּ', וְזֶה
נַחֲקֵק בְּתוֹךְ לְבוֹתֵיהֶם, וְנִכְנָס בְּתוֹךְ קִירוֹת הַבֵּית,
וּמְמִילָא הֶעֱצָבוֹת וְהִדְכָאוֹן אוֹפְפִים אֶת הַבֵּית. לֹא-כֵן
אִם אָדָם מְדַבֵּר בְּתוֹךְ הַבֵּית רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְעוֹשֶׂה גְדֵר, שֶׁבַּבֵּית שָׁלוֹם לֹא יִדְבְּרוּ לְשׁוֹן-הָרַע,
רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, נְבוּל פֶּה, קְלָלוֹת וּמְרִיבוֹת, אֲזֵי הַבֵּית

נעשה "בית שמח", ושם משכן השכינה. וחקמינו הקדושים אומרים (במדבר ובה, פרשה יא, סימן ב'): בעת שאדם יושב בביתו — הוא כבודו; כי אין עוד כבוד גדול יותר לאדם, כמו שהוא גר בתוך ביתו. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי, מועד קטן, פרק ב', הלכה ד'): שמחה לאדם, בשעה שדר בשלו. וזה עקר הגאולה הפרטית של האדם; כי כמו שתהיה גאולה כללית, שאנחנו מחכים ומצפים לה בכל יום, שתתגלה אלינו שכינת עזו ותברך, ואז כל העולם כלו יתהפך לרשות היחיד, לרשות יחידו של עולם, שכלנו נרגיש רק את הקדוש-ברוך-הוא, בן יש עוד עתה בזמן גלותנו בחינת גאולה פרטית, כמו שאומר דוד המלך (תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאולה"; אדם יכול לזכות, שמצדו תהיה גאולה בתוך ביתו, ואיך? על-ידי שממשיך שכינת עזו ותברך בתוך הבית, שיהיה "בית שמח". לזאת, בני ובנותי היקרים! באו ונקח את עצמנו בידינו, ונתחיל לדבר בבית עם האשה ועם הילדים, רק דבורי תורה ויראת שמים, ותשמרו מאד, שבתוך ביתכם, לא ישמעו קולות של הסטרא אחרא, שהם קולות של זמרים נואפים, ולא ישמע בביתכם קול רשעים ארורים, המדברים נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל הקדוש לעם ישראל, שזה כלל כלי התקשרות, המלאים זמה של נאוף, זמה של כפירות

בית שמח

קכג

ואפיקורסות. ומכל שכן וקל וחסר, שלא ימצאו בתוך ביתכם כלי המשחית, הנקראים: טלוויזיה או וידאו, שזה אבי-אבות הטמאה. כי בבית שיש שם כלי תקשרת המדברים נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד כל דבר שבקדשה, בבית זה השכינה אינה יכולה לשרות, בבית זה יש רק קטטות וסכסוכים ומחלוקות, ואין שלום-בית, ואין נחת מהילדים, ובבית כזה שרויים העצבות והמרירות והדכאון. לזאת, בני ובנותי היקרים! תמסרו את נפשכם לטהר את ביתכם, שיהיה משכן השכינה, ואיך? על-ידי שמחה! ועל-כן הפסיקו את המריבות, העצבות והדכאונות בתוך ביתכם, השתדלו מאד שיהיה לכם "בית שמח". ואז תרגישו חיים אחרים בביתכם, ולא תרצו לברח מתוך ביתכם, אדרבה! ביתכם יהיה משכן לשכינה. אשרי האדם שמשתדל לנקות את ביתו מכל מיני טמאות וזהמות, שאלו כלי התקשרת, המלאים זמרים חילונים נואפים ופגומים מאד, אשר אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ג'): כששומעים שירים ממנגנים רשעים, קשה וכבד לעבודת השם יתברך; אי אפשר להתקרב להקדוש-ברוך-הוא בשום פנים ואפן, אם שומעים קול שיר של זמרים נואפים, או, חס ושלום, מסתכלים בכל מיני תמונות תועבה בטלוויזיה והוידאו, שזה מה ששורף את הנשמות הקדושות

שָׁלְנוּ וְשָׁל יְלָדֵינוּ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! אִם אַתֶּם רוֹצִים לְזִכּוֹת לְ"בֵית שְׂמֵחַ", רְאוּ לְנִקּוֹת אֶת הַחֲמִץ הַזֶּה מִתּוֹךְ הַבֵּית. וְאִז תִּזְכּוּ שֶׁתִּשְׂרֶה בֵּינֵיכֶם שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ב.

הַשְּׂמֵחָה בַּבֵּית, מְבִיאָה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! הַשְּׂמֵחָה בַּבֵּית מְבִיאָה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בַּבֵּית. לָמָּה אֲנַחְנוּ עֲדִים, שְׂיֵשׁ, לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, כָּל-כָּף הַרְבֵּה גְרוּשִׁין, בַּר מִיָּנָן? אוֹ שְׂזוּגוֹת נִפְרָדִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן? הַכֹּל בָּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין שְׂמֵחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית; כִּי בְּמָקוֹם שֶׁהַשְּׂמֵחָה נִמְצְאָת — הַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת, וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת — שָׁם שְׂרוּיִים הַשְּׁלוֹם וְהָאַהֲבָה. אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שְׁלוֹם, עַד כְּדֵי כָּף, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): גְּדוֹל שְׁלוֹם, שְׁכָל הַבְּרָכוֹת כְּלוּלוֹת בּוֹ; וְלֹא מְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי מַחֲזִיק בְּרָכָה אֲלֵא הַשְּׁלוֹם (שַׁבָּת י'). לָמָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַבֵּית שְׁלָנוּ בֵּית חָרֵב, וְתָמִיד יִשְׁמְעוּ מִתּוֹכוֹ צְעָקוֹת בֵּין הָאִישׁ לְאִשָּׁה, בֵּין שְׁנֵיהֶם לִילָדִים?! לָמָּה צָרִיכוֹת לְהִיּוֹת מְרִיבוֹת בַּבֵּית?! לָמָּה לֹא יְכוּלִים לָגוֹר בַּבֵּית בְּשְׁלוֹם, בְּאַהֲבָה, הֵן הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה, וְשְׁנֵיהֶם עִם

בית שמח

קכה

הילדים?! הכל בא מחמת חסרון השמחה; כי אם היינו מכניסים שמחה בתוך הבית, אז היינו זוכים להרחבת הדעת, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן י'), שעל-ידי שמחה, זוכים להרחבת הדעת, שהדעת מתרחבת מאד, ולהפך — על-ידי עצבות ומרירות ודכאונות, המח מצטמצם לגמרי, ומשם באים כל הצרות והיסורים והמרירות. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (מגלה יב:) על בני עמון ומואב דמיתבא דעתייהו, מחמת שלא הלכו בגלות, שנאמר (ירמיה מח, יא): "שאנן מואב מנעוריו וגו' ובגולה לא הלך, על-כן עמד טעמו בו" וגו'; כי ברגע שיש ישוב הדעת, לא הולכים בגלות, אלא מרגישים טעם אחר בחיים. לא-כן אם אין ישוב הדעת, מרחים לצאת בגלות. וזה קורה מדי יום ביומו בבתי ישראל; על-ידי שאין שמחה בתוך הבית, על-ידי שלא משתדלים שהבית שלנו יהיה "בית שמח", ממילא איננו זוכים לישוב הדעת, וכשאין זוכים לישוב הדעת, אזי יש מחלקת ומריבות על לא דבר, על כל דבר קטן רבים ביניהם — הבעל והאשה, כל דבר קטן כבר מבעיר אש, וזה מסלק את השכינה, כי איש ואשה זכו — שכינה שרויה ביניהם, אצל האיש יש י', ואצל האשה יש ה', ברגע שמשלקים את השכינה שזה שם י"ה, ופורח מהם שם השם, כבר נשאר רק אש ואש, ואחד

שׁוֹרֵף אֶת הַשָּׁנִי, בַּר מִינָן. וּמִי סוּבֵל? רַק הַיְלָדִים,
שְׁמוּצִיאִים אֶת פֶּעֶסֶם עֲלֵיהֶם. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! תִּשְׁתַּדְּלוּ, שֶׁהַבֵּית שְׁלָכֶם יִהְיֶה "בֵּית שְׁמַח",
וְתִכְנִיסוּ בְּתוֹךְ הַבֵּית אֲוִירָה שֶׁל רְגִיעָה, סְבֻלָּנוֹת, לֹא
צְרִיכִים לְצַעֵק וְלְצוּחַ וּלְהִתְפַּרֵץ עַל הַיְלָדִים, אֲלֵא
תִהְיֶה לָכֶם סְבֻלָּנוֹת אֲלֵיהֶם, תִּהְיֶה לָכֶם סְבֻלָּנוֹת זֶה
לְזֶה. וְלִכְלֹל זֶה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה, כִּי הַשְׁמֻחָה
מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, וּבְרִגָע שְׁיֵשׁ הַרְחַבַת הַדַּעַת — יֵשׁ
שְׁלוֹם. לְזֹאת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת דְּרַבֵּי גִמְזוּ,
פֶּרֶק כח): כָּל הַמְּשִׁים שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה עָלָיו
הַכֶּתוּב, כָּאֵלוּ מְשִׁים שְׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, לְפִי שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מְלֶךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; "בֵּית
שְׁמַח" זֶה אֲרָמוֹן הַמְּלֶךְ; הַבַּעַל הוּא מְלֶךְ, וְהָאִשָּׁה הִיא
מַלְכָּה, וְהַיְלָדִים הֵם בְּנֵי מְלָכִים. אֵךְ זֶה רַק אִם הַשְּׂכִינָה
שְׁרוּיָה בְּתוֹךְ הַבֵּית, וּמְתֵי הַשְּׂכִינָה בְּתוֹךְ הַבֵּית? כְּשֵׁיִשׁ
שְׁמֻחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! תַּעֲשׂוּ
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם, שְׁבִיתְכֶם יִהְיֶה בֵּית שֶׁל
שְׁמֻחָה. וְאֵיךְ גּוֹרָמִים לְאֲוִירָה שֶׁל שְׁמֻחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית?
עַל-יְדֵי שְׁשׂוּמְעִים קוֹל תּוֹרָה בְּתוֹךְ הַבֵּית, שְׁזֶה הַחֻסָּד
שֶׁעָשָׂה אֲתָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדוֹר הַזֶּה, שְׁיִכּוּלִים
לְשָׁמַע בְּתוֹךְ הַבֵּית דְּרָשׁוֹת שֶׁל צְדִיקִים, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה,
עַל-יְדֵי קֶסֶטוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תּוֹרָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר
הַמִּדּוֹת, אוֹת בֵּית, סִימָן ט'), שְׁכָל בֵּית שֶׁנִּשְׁמָעִים בּוֹ דְּבָרֵי

תורה, שוב אינו נחרב; כי ברגע שבבית ישמעו הבעל והאשה והילדים קול תורה ודרשות של צדיקים אמתיים הדבקים בהקדוש-ברוך-הוא, דברי תורה מחכמי ישראל, וישמעו קול זמר של זמרים יראי ה', ממילא כל הבית יהיה "בית שמח", ששם ישרה השלום. ועל זה אנחנו צריכים כל-כף הרבה לעמל ולהתיגע, שיהיה לנו "בית שמח". וזה לא בא בנקל, כי רבנו ז"ל אומר (שיחות-הר"ן, סימן עו), שכל בית מבתי ישראל נדמה בדיוק כמו מדינה, שכל אחד מאנשי הבית יש בו מדה אחרת שאין בזולתו, כמו אמות העולם, ואם מתגברים אחד על השני, נעשות מזה מלחמות, אשר זו מלחמת עולם בתוך הבית, שכל אחד נמשך אחר מדה רעה שלו, ורוצה להתגבר על זולתו; פעם הבעל רוצה להתגבר עם מדותיו הרעות על האשה, ופעם האשה רוצה להתגבר עם מדותיה הרעות על בעלה, ופעם שניהם רוצים להתגבר עם מדותיהם הרעות על הילדים. וכן בין הילדים נעשות מריבות, עד שכל הבית נעשה כמלחמת עולם, שזה מה שחכמינו הקדושים אומרים (ברכות ז:): קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג; בית שיש בו קטטות, זה גרוע יותר ממלחמת עולם; כי במלחמת עולם הרבה משפחות ברחו ונצלו, אבל מה נעשה אם בבית יש מלחמת עולם? להיכן

נברח?! והכל מחמת שמגורשים את השכינה מתוך הבית, וכיצד? על-ידי שאין נזקרים שיהיה הבית "בית שמח". הגיע הזמן, בני ובנות היקרים, שתפסיקו לדבר לשון הרע ורכילות וליצנות בתוך הבית שלכם, כי אתם מגורשים את השכינה על-ידי זה. לכם נדמה, שאתם מדברים רק ביניכם — האב עם האם והאם עם האב, ואתם שוכחים לגמרי, שיש ילדים הנמצאים בקרבתכם, ושומעים כל דבור היוצא מפיכם, ובזה אתם גורמים הרס לחנוכם. ואומרים חכמינו הקדושים (ספ"ה נו:): שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה; מה שהילדים מדברים בחוץ, שמעו את זאת או מהאב או מהאם. לזאת, בני ובנות היקרים! אם רצונכם שלא יתגלה מה שאתם מדברים בביתכם, אל תדברו הבלי הבלים, כי הילדים יפרסמו את זאת בחוץ. ואם אתם מתלוצצים בביתכם מהקדוש-ברוך-הוא, בר מינן, אם אתם מדברים בבית על הצדיק, רחמנא לצלן, תדעו לכם שבנפשכם הוא, כי אתם מחריבים עכשו את ביתכם, כי אתם מביאים את הקלפות והסטרא אחרא לדור בתוכם, ואתם מעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך. וזה מה שייגרם את המחלקת בתוך ביתכם, והמחלקת תשבר לכם את הבית; כי או הבעל יברח או האשה תברח, והילדים ישארו יתומים חיים, רחמנא לצלן.

והכל התחיל מחמת שלא נזהרתם, שהבית יהיה "בית שמח"; כי תכף-ומיד כְּשֵׁי שֶׁמְחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת וַיֵּשׁ הַרְחַבְתָּ הַדַּעַת, וּמְדַבְּרִים בַּבַּיִת הַזֶּה רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הַבַּיִת הוּא בַּיִת שֶׁל שְׁלוֹם. וְלִכֵּן אֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דָּרַךְ אֶרֶץ זֹטָא ט): אִם שְׁמַרְתָּ פִיךָ מִלְּשׁוֹן-הָרַע, תִּהְיֶה כָּל יְמֶיךָ בְּשְׁלוֹם. הַגִּיעַ הַזְּמַן, בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! שְׁנַחֲדֵל לְדַבֵּר שְׁטוּיֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, נִפְסִיק לָרִיב בַּבַּיִת, וּמִמֵּילָא יִהְיוּ לָנוּ יְלָדִים בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְשִׁכְלָם. לָמָּה לָכֶם לָרִיב בֵּינֵיכֶם? אֵל תִּהְיוּ צוֹדֵקִים, הֲיִיו פְּקָחִים! מַהִי עַקֵּר הַפְּקָחוֹת שֶׁל הָאָדָם? כִּשְׁהוּא בְּשְׁלוֹם, וְדָן לְכַף זְכוּת אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָאִשָּׁה דָּנָה לְכַף זְכוּת אֶת בַּעְלָהּ, וּשְׁנִיָּהֶם דָּנִים לְכַף זְכוּת אֶת הַיְלָדִים — זו הַחֲכָמָה וְהַפְּקָחוֹת הַגְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר, וְעַל תְּשִׁיתִית זו הַבַּיִת צָרִיף לְהַבְּנוֹת, כָּמוֹ שֶׁאֹמֵר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, מזוזה, הלכה א'): צָרִיכִים לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת בְּחֲכָמָה, כָּמוֹ שֶׁאֹמֵר הַחֲכָם מְכַל הָאָדָם (מְשַׁלֵּי כד, ג): "בְּחֲכָמָה יִבָּנֶה בַּיִת". וּמַהִי הַחֲכָמָה? אֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב): 'חֲכָמָה' אוֹתִיּוֹת 'כַּח-מָה'; הֵינּוּ הַכַּח שְׁלֵי כְּלוּם נֶגֶד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּחֵי כְּאֵין וּכְאֵפֶס בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ; זֶה עַקֵּר הַחֲכָמָה, שֶׁצָּרִיכִים תָּמִיד לְהַכְנִיס אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְתָמִיד לְדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְשִׁמְעַ תָּמִיד אֶת קוּלוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֶת קוֹל הַשְּׂמִחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

ומהו קול הקדוש-ברוך-הוא? הקול של הצדיק
 האמת, המגלה את הקדוש-ברוך-הוא, הקול של חכמי
 ישראל, המגלים את התורה והמצוות. ולהפך —
 כשבונים בית בלא חכמה — מתמסכן (יבמות סג.); שזה
 פגם החכמה, כמאמר החכם מכל אדם (קהלת ט, טז):
 "חכמת המסכן בזויה"; ולזאת, צריכים להשתדל
 שהבית יהיה בנוי על אדני החכמה, ומהי החכמה
 האמתית? בטול אל אין סוף ברוך הוא — פחמה;
 לדעת שבבית הזה אין מדברים אלא מהקדוש-ברוך-
 הוא! ודבר זה כל-כך קשה להחדיר בבני-אדם, כי
 בני-אדם רגילים מקטנוותם לדבר כל העולה על רוחם,
 ושטיות והבלים, רכילות וליצנות, מתלווצצים מכל
 הקדוש לעם ישראל, מתלווצצים מחכמי ישראל,
 והילדים מכניסים את זאת בתוכם, ואחר-כך יוצא מזה
 מה שיוצא, שישנן קטטות בבית, וכשהקטטות
 תדירות בתוך הבית, כל הבית חרב ונחרב; פי על-ידי
 מריבות, באים, רחמנא לצלן, להגבהת ידים, שזהו
 עון חמור מאד. (עין אבן העזר, סימן קנד, סעיף ג): איש
 המכה אשתו, עברה היא בידו וכו', עין שם; כי מה
 כשאדם מגביה ידיו על חברו, אף-על-פי שלא הכהו
 — נקרא רשע, על אחת כמה וכמה באין ערוך, אם
 אדם מגביה ידו על אשתו, הוא רשע מרשע, ומחריב
 את ביתו. ובשביל זה רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא

בית שמח

קלא

להכות את הילדים, כי הפאתם נובעת רק מעצבים! נשברו עצביך, פקעה סבלנותך, אזי אתה מוציא את הקנאה והשנאה והרציחה, הפעם והרגז על ילדיך, ואתה מכה אותם, אך אינך מביא טוב בבית. ואומרים חכמינו הקדושים (תנחומא יתרו יז): מזה אבני המזבח שאינן רואות ואינן שומעות ואינן מדברות, על שמטילות שלום, אמרה תורה לא תניף עליהן ברזל, המטיל שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו — על אחת כמה וכמה שיאריכו ימיו ושנותיו. אם הבעל נזהר מאד לכבד את אשתו, והאשה נזהרת בכבוד בעלה, הרי הם זוכים לאריכות ימים ושנים טובות, כי הילדים רואים, שבבית זה מכבדים זה את זה, אזי גם הם מכבדים את הוריהם, ואם הילדים מכבדים את ההורים — זו רפואה להורים. פמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות בנים, סימן מב): הבנים טובים — רפואה גדולה לאבות; כי אין עוד רפואה להורים, כמו שהילדים מכבדים אותם. וכיצד זוכים לזה? על-ידי שמשתדלים שהבית יהיה "בית שמח". לזאת, בני ובנותי היקרים! באו ונתחיל מעכשו למסור את נפשנו, שהבית שלנו יהיה "בית שמח", שישמעו בו רק קול שמחה. והיום זה קל מאד מאד לעשות את ה"בית שמח", מפעילים קסטות של צליל וזמר מזמרים יראים ושלמים ויראי ה', ומשמיעים כל היום

שירי שמחה, אזי כל ה"בית שמח", ובבית שהשמחה שורה בו — יש הרחבת הדעת, וכשיש הרחבת הדעת — יש שלום, וכשיש שלום, אזי השכינה נמצאת בתוך הבית, ואינה משה ממנו. אשרי בית כזה, שהשכינה שורה בו!

ג.

השמחה בבית מביאה פרנסה בשפע

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, שהשמחה בבית מביאה פרנסה בשפע בתוך הבית. כי מדוע עוברת על בני-אדם עניות ודחקות? מפני ששרויים בדכאון, בעצבות, במרירות, וזה אשר מביא אותם לסבל עניות ודחקות, לא-כן — "בית שמח", יש בו פרנסה בשפע. ואפלו אם עכשו עדין עוברים עליכם צמצומים וקטנות, ואתם סובלים עני ומחסור, אם תשתדלו שיהיה שמח בתוך ביתכם, אזי הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליכם שפע בפרנסה. וכמאמרם ז"ל (ברכות סג.) : כל המשתף שם שמים בצערו — כופלים לו פרנסתו; הן אמת שעכשו מר מאד בתוך הבית, אין פרנסה, חייבים חובות, סובלים חרפת רעב, כי הגיעו עד פת לחם ממש, אשר אין במה להשביע רעבונם, אבל אם משתדלים על אף כל זאת לראות שהבית

יהיה "בית שמח", ומכניסים את הקדוש-ברוך-הוא
 בתוך הבית, מדברים רק ממנו ותברך, שזה נקרא
 שמשתפים שם שמים בצערו. הינו "אף שעוברת עלי
 עכשו הרבה עניות ודחקות, ואין לי במה לפרנס את
 בני ובנותי, ובעלי החובות מתדפקים על הדלת, עם
 כל זאת איני מאבד עשתונותי, אלא אני מאמין
 בהקדוש-ברוך-הוא שנמצא אתי, עמי ואצלי, ואני
 מדבר רק אליו, ומבקש ממנו כל צרכי, ומספר לו כל
 אשר מעיק לי", זה נקרא שמשתף שם שמים בצערו,
 אזי הבטיחו חכמינו הקדושים, שכוֹפְלִים לו פרנסתו,
 ויקבל שפע כפול, ולא יחסר לו דבר. לזאת, בני
 ובנותי היקרים! תשתדלו שביתכם יהיה "בית שמח",
 תעשו כל מיני פעלות שבעולם, שבבית שלכם תשרה
 השכינה, וכיצד? על-ידי "בית שמח"! כשבא עני אל
 פתח ביתכם, תראו לקבלו בסבר פנים יפות, בשמחה
 עצומה, כי כך כותב בזהר (וירא דף קד): מחמת
 שהקדוש-ברוך-הוא אוהב את האדם — שולח לו
 מתנה עני. על-כן אם בא עני לפתח ביתכם, תקבלוהו
 במאור פנים, ואל תשלחוהו בלא כלום, אדרבה!
 תתנו לו ביד רחבה ובעין יפה, ואם אין לכם, תראו
 לקבלו יפה ובחיוך, ותתנו לו אפלו משהו, וכל שכן
 שלא תשלחוהו בבזיונות, חלילה, כי גדול העון הזה.
 ומכל שכן שלא תרגילו את ילדיכם לומר שקר: "אבא

לא בבית, אמא לא בבית", כי בזה תגרמו, שרחמנא
 לצלן, באמת לא יהיה בבית הזה אבא או אמא. ולכן
 אף פעם אל תאמרו לילדים: "לך תאמר שאבא לא
 נמצא, או אמא הלכה", כי בזה אתם גורמים, שבאמת
 יחסר בבית הזה, או אבא או אמא, בר מינן, אשר בית
 כזה הוא בית עצוב, בית שאין מכניסים בו עניים, זהו
 בית שמגרשים ממנו את השכינה. ואומרים חכמינו
 הקדושים (תמונה טז.): בשעה שעני הולך אצל בעל-
 הבית ואמר פרנסני, אם מפרנסו — מוטב, ואם לאו
 — "עשיר ורש נפגשו, עושה כלם ה'", מי שעשאו
 עשיר לזה — עושה אותו עני, עני לזה — עושה
 אותו עשיר. ומאין בא שמגרשים עניים מהבית? מבית
 עצוב, בית ממרמר, בית מלא דכאונות. אבל אם הבית
 הוא "בית שמח", מקבלים בו בסבר פנים יפות את
 כל אחד, ומי שבא לבית — מארחים אותו, ואפלו
 אם לחוצים כרגע בפרנסה ואין הפרוטה מצויה,
 מפייסים את העני, ונותנים אפלו מעט, אך במקור
 פנים, ואומרים לו: "אם היה לנו יותר — היינו
 נותנים לך, ואדרבה תברכנו שיהיה לנו", זה אשר
 יביא לכם פרנסה בשפע. לזאת, בני ובנותי היקרים!
 ראו למסור את נפשכם, שביתכם יהיה "בית שמח",
 שבבית שלכם יקבלו בסבר פנים יפות את כל יהודי,
 ואז תהיה לכם פרנסה בשפע. וזכרו את זאת היטב,

בית שמח

קלה

כי זה מעשה וספור שקורה עם אדם בכל יום ויום. כי הקדוש-ברוך-הוא מנסה את האדם, ושולח לו עני לתוך ביתו, לראות אם יתן לעני ביד רחבה, או יגרשנו, רחמנא לצלן. ולכן, בני ובנותי היקרים! אם אין לכם פרנסה עתה, אם אין לכם עתה מאומה, תשתדלו מאד להשמר שלכל הפחות פשנכנס עני לתוך ביתכם, תתנו לו ככל יכולתכם, אבל בכבוד גדול מאד. כי כף אמר הקדוש-ברוך-הוא (תנחומא משפטים טו): נפשו של עני היתה מפרקסת לצאת מן הרעב, ונתת לו פרנסה והחייית אותו, חייך — שאני מחזיר לך נפש תחת נפש, למחר בנך או בתך באים לידי חלי, ואזכר להם המצוה שעשית עם העני, ומציל אני אותם; לזאת, בני ובנותי היקרים! תשתדלו בכל מיני אפנים שבעולם, שהבית שלכם יהיה "בית שמח", ותארחו את כלם בתוך ביתכם. ובזכות זה תהיה לכם פרנסה בשפע גדול.

.ד

השמחה בבית עוזרת לחנוך הילדים

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכור, כי השמחה בבית עוזרת מאד מאד לחנוך את הילדים בחנוך טוב, חנוך של תורה, חנוך של יראת שמים, חנוך של

אָמוּנָה. וְלָמָּה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם, שְׁהִילָדִים אֵינָם
מְצִיִּתִים אֶת הַהוֹרִים, אֵינָם שׁוֹמְעִים בְּקוֹל הַמּוֹרִים,
וּמִתְמַרְדִּים כְּלַפֵּיהֶם? הַכֹּל בָּא מִבֵּית מְתוּחַ, בֵּית עָצוּב,
בֵּית שְׂיֵשׁ בּוֹ מְרִיבוֹת, בֵּית שֶׁהוּא מָלֵא קְלָפוֹת וְסִטְרָא
אַחֲרָא. כִּי בֵּית עָצוּב — שֵׁם הַשְּׂרָאָת הַסֵּמ"ך-מ"ם
בְּעֲצָמוֹ, שֶׁכֵּל עֲנִיָּנוּ 'הַפֶּרֶד וּמִשְׁל', וּמִפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְזֶה מְשַׁפֵּיעַ עַל הִילָדִים. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! אִם אַתֶּם רוֹצִים לְזָכוֹת לְחַנּוּף אֶת הִילָדִים
בְּחַנּוּף טוֹב, תִּשְׁתַּדְּלוּ תְּחִלָּה, שְׂבִיתְכֶם יִהְיֶה "בֵּית
שִׁמְח", שְׁבִתוֹף הַבֵּית תִּשְׁרָה תָּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה.
לָמָּה לְצַעֲקוּ? לָמָּה לָרִיב?! אֵל מַה תִּבְאֲנָה אֲתָכֶן
הַקְטָטוֹת?! אֵל כְּלוּם! אֵל הָרֶם וְחַרְבָּן! הִילָדִים אֵינָם
טַפְּשִׁים, אֲלָא קוֹלָטִים הַיֵּטֵב אֶת הַנְּעֻשָׁה בְּבֵית,
וּכְשֶׁנוֹכְחִים שְׂיִשְׁנֵן מְרִיבוֹת בְּבֵית, זֶה מְכַנֵּס בָּהֶם
זְלוּל כְּלַפֵּי הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים. וְלָכֵן הַשְּׁתַּדְּלוּ בְּכָל מִינֵי
אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, שְׂמֵהֵיּוֹם בֵּיתְכֶם יִהְיֶה "בֵּית שִׁמְח",
וְתִרְגְּלוּ אֶת בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם לְקִיּוֹם הַמְּצוּוֹת, אֲשֶׁר זֶה
יָבִיא לָכֶם שְׂמִחָה אֲמִתִּית. כִּי הַמְּצוּוֹת הֵן הַרְצוֹן שֶׁל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַצְלִיחַ בְּחַנּוּף
הִילָדִים, אֵל תִּזְלְזְלוּ בַּמְּצוּוֹת, אֲלָא תִמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם
לְחַנְכֶם לְקִיּוֹם כְּהִלְכָה. עַד כְּדֵי כָף, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (תּוֹסֵפֶתָא עֲרוּבִין ב): לֹא נִמְנָעוּ לְשַׁלַּח עֲרוּבֵיהֶם
בְּיַד בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם הַקְטָנִים, כְּדֵי לְחַנְכֶם בַּמְּצוּוֹת;

אֲפֹלוּ מִצּוֹת עָרוּב, שֶׁהִיא מִדְרַבָּנָן, מִקְפִּידִים שֶׁהִלְדִּים יוֹלִיכוּ אֶת זֹאת, כְּדֵי לְחַנֵּכֶם בְּמִצּוֹת דְרַבָּנָן. מִכָּל שֶׁכֵּן מִצּוֹת מְדֹאֲרֵיתָא, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (סֵפֶה מ.ב.): קָטַן הַיּוֹדֵעַ לְנַעֲנַע — חָיֵב בְּלוּלָב, הַיּוֹדֵעַ לְהִתְעַטֵּף — חָיֵב בְּצִיצִית, הַיּוֹדֵעַ לְדַבֵּר — אָבִיו וְאִמּוֹ לוֹמְדִים עִמּוֹ תוֹרָה וְקָרִיאת שְׁמַע; לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! תִּשְׁתַּדְּלוּ שְׁבִיתְכֶם יִהְיֶה "בֵּית שְׂמֵחַ", וְתַחנְכוּ אֶת הַיְלָדִים לְמִצּוֹת, וְאֵל תִּזְלְזְלוּ בְּמִצּוֹת, כִּי הַיְלָדִים מְחַקִּים אֶתְכֶם וּמְשַׁפְּעִים מִמַּעַשְׁיְכֶם, וְאִם לֹא תִקְפִּידוּ עַל קִלְחָה כְּבַח־מוֹרָה, בְּזֶה תִגְרַמוּ שְׁיַעֲקֹר הַבַּיִת, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְלֹא יִהְיֶה לְכֶם גִּיחַת מֵהַיְלָדִים; כִּי עַקֵּר הַחֲנוּף הַבְּרִיא לַיְלָדִים, כְּשֶׁרוֹאִים שְׁבִבַּיִת מְכַבְּדִים אֶת הַתּוֹרָה, גִּזְהָרִים בְּמִצּוֹת, מִיְקָרִים אֶת הַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים, אֶת צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְאֵף פַּעַם לֹא מְדַבְּרִים נֶגֶד צַדִּיקִים הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא; כִּי בְּרַגַע שֶׁתְּדַבְּרוּ נֶגֶד צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים בְּתוֹף בֵּיתְכֶם, אֵף שְׁזֶה בָּא מִתּוֹף פַּעַם וְקִלוֹת רֹאשׁ, תִּהְיוּ בְּטוּחִים, שְׁיִלְדִיְכֶם יֵצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה, בַּר מִיָּנָן. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! תִּשְׁתַּדְּלוּ לְמַעַן חֲנוּף הַיְלָדִים, שְׁבִיתְכֶם יִהְיֶה "בֵּית שְׂמֵחַ", וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד לְשִׂמְחָה בְּמִצּוֹת, וְתִזְהָרוּ לְכַבֵּד אֶת חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵף פַּעַם אֵל תְּדַבְּרוּ נֶגְדָם, וְאִז תִּזְכּוּ לַיְלָדִים בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם וּבְשִׁכְלָם, וְתִרְוּ מֵהֶם רַב גִּיחַת, וְהַשְׁכִּינָה תִשְׁרָה בְּתוֹף בֵּיתְכֶם, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם מִשְׁכַּן

קלח

בית שמח

לְשִׁכְיָנָה, שְׁלֹא תִזְוֶה מִשָּׁם; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמִכְנִים דְּבוּרִים
אֵלֹו בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ בְּזָה וּבְבָא כָּל הַיָּמִים!

תָּם וְנִשְׁלַם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!